

Az adózási minősítéssel kapcsolatos tudnivalók 2019

2018. január 1-jétől az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény (továbbiakban Art.) tartalmazza az adózási minősítés szabályait. A Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV) negyedévenként megvizsgálja, hogy a cégjegyzékbe bejegyzett adózók, az áfa-regisztrált valamint a csoportos adóalanyok megfelelnek-e a megbízható adózókra, illetve a kockázatos adózókra vonatkozó feltételeknek. A vizsgálat eredményeként az adózó megbízható vagy kockázatos minősítést kap. A megbízható adózók törvényben rögzített előnyöket élvezhetnek, míg a kockázatos adózók az eddiginél szigorúbb megítélés alá esnek. Arra az adózóra, amelyik egyik kategóriába sem sorolható, az általános eljárásjogi szabályok vonatkoznak.

A minősítéssel érintett adózók

Cégjegyzékbe bejegyzett adózónak tekintjük azt, amelyik a cégnyilvántartásba történő jogerős bejegyzéssel jött létre és a minősítés időpontjában is szerepel a nyilvántartásban.

Az áfa-regisztrált adóalany az Art. meghatározása szerint az, amelyik belföldön gazdasági célú letelepedéssel, lakóhellyel vagy állandó tartózkodási hellyel nem rendelkezik és, aki (amely) belföldön általános forgalmi adó-köteles tevékenységet folytat, amely tekintetében ő az adófizetésre kötelezett¹.

A csoportos adóalanyiság meghatározását az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény tartalmazza.²

A minősítési eljárás³

A minősítési kritériumok vizsgálatakor a NAV saját hatósági döntéseit, eljárásait (például adókülönbözlet megállapítása, végrehajtás indítása, mulasztási bírság kiszabása, adószám törlése), illetve a Cégbíróságtól elektronikus úton érkezett adatokat (például a cég működésének kezdete, illetve különféle cégbírósi eljárások; csődeljárás, végelszámolás, felszámolás, kényszertörlés kezdete és vége) veszi alapul.

- A minősítés negyedévenként történik.
- A minősítés alapjául szolgáló feltételeket a NAV a negyedév utolsó napján fennálló aktuális adatok alapján vizsgálja. Fontos ugyanakkor, hogy a megbízható adózási minősítéshez a feltételek többségét több évre visszamenőleg kell figyelembe venni.
- Az első minősítés eredményéről az adózók a minősítési folyamat lezárása (a minősítési időszakot követő hónap utolsó napja) után elektronikus úton kapnak/kaptak tájékoztatást. A minősítés hatálya a minősítés hónapját követő hónap első napján áll be. Amennyiben a minősítésben a későbbiekben változás nem következik be, a NAV az értesítést mellőzi.

A minősítéskor vizsgálandó kritériumok

Az Art. meghatározza azokat a feltételeket, amelyek alapján a NAV megbízhatónak vagy kockázatosnak minősíti az adózókat.

¹ Art. 7. § 8. pontja

² Áfa-tv. 8. § (1) bekezdés

³ Art. 150. §

A megbízható minősítés feltételei⁴

A NAV megbízhatónak minősíti a cégjegyzékbe bejegyzett adózót, valamint áfa-regisztrált adóalanyt, ha a következő, **együttes feltételek mindegyikének** megfelel:

1. legalább három éve folyamatosan működik, vagy legalább három éve áfa-regisztrált adóalanyként minősül,
2. a tárgyévben és az azt megelőző öt évben az állami adó- és vámhatóság által az adózó terhére megállapított összes adókülönbözöt nem haladta meg az adózó tárgyévre megállapított adóteljesítményének három százalékát, azzal, hogy az adózó terhére megállapított összes adókülönbözöt csökkenteni kell a tárgyévben és az azt megelőző öt évben az állami adó- és vámhatóság által az adózó javára megállapított összes adókülönbözettel,
3. a tárgyévben és az azt megelőző négy évben az állami adó- és vámhatóság nem indított ellene végrehajtási eljárást, ide nem értve az átvezetést és a visszatartási jog gyakorlását,
4. a tárgyévben és az azt megelőző öt évben nem állt és nem áll csőd-, felszámolási, illetve kényszertörlési eljárás alatt,
5. nem rendelkezik ötszázezer forintot meghaladó nettó adóterheléssel,
6. a tárgyévben és az azt megelőző öt évben nem állt és nem áll adószám törlés hatálya alatt,
7. a terhére az állami adó- és vámhatóság által kiszabott, a tárgyévet megelőző két évben esedékessé vált mulasztási bírság - ideértve a jövedéki bírságot is - összege nem haladta meg az adózó tárgyévre megállapított adóteljesítményének egy százalékát,
8. nem minősül kockázatos adózónak, és
9. a tárgyévre vonatkozó adóteljesítménye pozitív.

A csoportos adóalany abban az esetben minősül megbízhatónak, ha minden tagja megbízható.⁵

Érvényesül továbbá az a jogszabályi rendelkezés is, mely szerint a nyilvánosan működő részvénytársaság abban az esetben is megbízható adózónak minősül, ha nem működik ugyan legalább 3 éve folyamatosan, de a többi kritériumnak megfelel.⁶

Ha az adózó a tárgyévet megelőző öt évben nem működött, illetve nem minősült áfa-regisztrált adóalanyként, akkor a NAV a megbízható minősítés további feltételeit a működés megkezdésétől, illetve az áfa-regisztrált adóalanyiság fennállásától vizsgálja.⁷

A megbízhatósági feltételek vizsgálata (a cégjegyzékbe bejegyzett és áfa-regisztrált adóalanyok esetén)

Az *1. pontnak* megfelelően az újonnan alakult adózó megbízható minősítést nem szerezhetsz (a nyilvánosan működő részvénytársaság kivételével) legalább 3 éves folyamatosan működés hiányában. Vizsgálja azonban a NAV a működés megkezdésétől, illetve az áfa-regisztrált adóalanyiság kezdetétől a minősítés jogszabályi feltételeit, így például, hogy az adózó nem minősül-e kockázatos adózónak.

A jogutódlással létrejött adózónál a folyamatos működés időtartamát a NAV a jogelőd működésének kezdetétől számítja.

⁴ Art. 153. §

⁵ Art. 153. § (5) bekezdés

⁶ Art. 153. § (2) bekezdés

⁷ Art. 153. § (3) bekezdés

A 2. pont szerinti feltétel vizsgálatakor a NAV összegzi a tárgyévben és az azt megelőző öt évben, a tárgyévet megelőző ötödik év január 1. napjától a minősítést megelőző negyedév utolsó napjáig tartó időszakban – a cégjegyzékbe bejegyzett adózó vagy áfa-regisztrált adóalany terhére jogerősen megállapított adókülönbözlet összegét, és megvizsgálja, hogy ez az összeg meghaladja-e az adózó, vagy az áfa-regisztrált adóalany tárgyévre megállapított adóteljesítményének 3 %-át. Az adókülönbözlet megállapításakor természetesen figyelembe vételre kerül, hogy annak összege a rendelkezésre álló jogorvoslati eljárások eredményeként – pl. bírósági döntés, vagy felügyeleti intézkedés miatt – változhat.

Az adókülönbözlet fogalmát és az adóteljesítmény megállapítását jogszabály határozza meg. A 2. pont szerinti feltétel vizsgálatakor az állami adó- és vámhatóság is ezeket veszi alapul. Az adózó terhére megállapított összes adókülönbözletet csökkenteni kell a tárgyévben és az azt megelőző öt évben a NAV által az adózó javára megállapított összes adókülönbözlettel.⁸

Az adóteljesítményt⁹ az adóteljesítmény-elemek egy évre vetített – a tevékenység kezdetének figyelembevételével időarányosan megállapított – számtani átlagának összegeként kell kiszámítani. Az adóteljesítmény elemek számítása során kizárólag az állami adó- és vámhatósághoz benyújtott bevallások adatai, illetve az állami adó- és vámhatóság nyilvántartásában szereplő adatok vehetők figyelembe.

A 3. pont szerinti feltételnél a NAV azt vizsgálja¹⁰, hogy a cégjegyzékbe bejegyzett adózó vagy áfa-regisztrált adóalany ellen a tárgyévben és az azt megelőző négy évben az állami adó- és vámhatóság indított-e végrehajtási eljárást.

Amennyiben az említett időszakban bármilyen végrehajtási cselekmény foganatosítására sor került, a cégjegyzékbe bejegyzett adózó vagy áfa-regisztrált adóalany nem minősülhet megbízható adózónak. Ez alól a jogszabály kivételt enged, amennyiben a tartozás kizárólag végrehajtási átvezetéssel, vagy a visszatartási jog gyakorlásával rendeződött, és más végrehajtási cselekmény az ügyben nem történt.

A 4. pont szerinti feltételnél azt kell vizsgálnia a NAV-nak, hogy az adózó csőd-, felszámolási, illetve kényszertörlési eljárás alatt áll-e, vagy állt-e a minősítés évében, illetve a megelőző öt naptári évben. A feltétel fennállását nem befolyásolja az eljárás eredménye, azaz ha az adózó ugyan korábban a felsorolt eljárások valamelyike alatt állt, de ez nem vezetett megszűnéshez, akkor ez nem befolyásolja ennek a feltételnek a megítélését.

Az 5. pont szerinti feltételnél azt kell vizsgálnia a NAV-nak, hogy a tárgynegyedév utolsó napján fennálló adatok (az eddig a napig esedékes tételek) alapul vételével a cégjegyzékbe bejegyzett adózó vagy áfa-regisztrált adóalany rendelkezik-e 500 ezer forintot meghaladó nettó adótartozással, ami kizárja a megbízható minősítését. A nettó adótartozás megállapításakor a behajthatatlanság miatt törölt tartozásokat is figyelembe kell venni.

(Az adótartozás nettó számítása az Art. 73. §-a alapján azt jelenti, hogy az adóhatóságnál nyilvántartott adótartozás, vagy tartozás összegét - nettó módon számítva - csökkenteni kell az ugyanazon adóhatóságnál nyilvántartott túlfizetés összegével, ide nem értve a letétként nyilvántartott összeget az adóigazolás kiállítása iránti eljárásban, vagy ha jogszabály valamely, az adózó által

⁸ Art. 153. § (1) bekezdés b) pont

⁹ Az adóigazgatási eljárás részletszabályairól szóló 465/2017. (XII. 28.) Korm. rendelet 96-99. §-ai alapján

¹⁰ Az Art., az adóhatóság által foganatosítandó végrehajtási eljárásokról szóló 2017. évi CLIII. törvény, valamint a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (Vht.) alapján

érvényesíthető kedvezmény igénybevételét adóhatóságnál nyilvántartott adótartozás, vagy tartozás hiányához köti.)

A 6. pont szerinti feltételnél azt kell vizsgálnia a NAV-nak, hogy az adózó áll-e, állt-e úgynevezett szankciós adószám-törlés hatálya alatt, ami kizárja megbízható minősítést. Az adószám törlésének szankciójával a NAV a következő jogszabályhelyek alapján élhet: Art. 246. § (1) bekezdése, valamint a 2017. december 31-ig hatályos, az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény 24/A. § (4) bekezdése vagy (12) bekezdése, 24/B. § (1) bekezdése, 24/C. § (12) bekezdése, 24/D. § (2) bekezdése, 24/F. § (6) bekezdése, vagy 174/A. § (1) bekezdése.

A 7. pont szerinti feltételnél azt kell vizsgálnia a NAV-nak, hogy a cégjegyzékbe bejegyzett adózó vagy áfa-regisztrált adóalany terhére a NAV által kiszabott, a tárgyévet megelőző két évben esedékessé vált mulasztási bírság – ideértve a jövedéki bírságot is – összege meghaladta-e a cégjegyzékbe bejegyzett adózó vagy áfa-regisztrált adóalany tárgyévre megállapított adóteljesítményének 1 %-át, ami kizárja a megbízható minősítést.

A vizsgálat során

- a) az adószámla 215-ös adónemén (NAV Adóztatási tevékenységgel összefüggő bírság, mulasztási bírság és önellenőrzéssel kapcsolatos befizetések), 415-ös adónemén (NAV EKAER bejelentési kötelezettség nem előírászerű teljesítése miatt kiszabott mulasztási bírság) és a 943-as adónemén (NAV Vámhatósági tevékenységgel összefüggő bírság, kamat és önellenőrzési pótlék) nyilvántartott mulasztási bírság tételeket,
- b) az Art. rendelkezései szerint meghatározott és
 1. a jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 2003. évi CXXVII. törvény szerinti jövedéki bírság és mulasztási bírság jogcímen megállapított jogsértéseket (2017. június 30-ig),
 2. a jövedéki adóról szóló 2016. évi LXVIII. törvény szerinti jövedéki bírság jogcímen megállapított jogsértéseket (2017. július 1-től),

kell figyelembe venni.

A 8. pont alapján az kerül vizsgálatra, hogy az adózó nem minősül-e kockázatos adózónak, vagyis, hogy a kockázatos adózói minősítés feltételei közül valamelyik nem áll-e fenn az adózó vonatkozásában.

A 9. pontban szereplő tárgyévre megállapított adóteljesítmény számítás módja a 2. pont szerinti feltételnél már ismertetésre került. Megbízható akkor lehet az adózó, ha a jogszabály által meghatározott időtartam alatt adókötelezettséget tartalmazó bevallásokat nyújtott be.

A kockázatos minősítés feltételei¹¹

Az állami adó- és vámhatóság kockázatos adózónak minősíti azt a felszámolás, végelszámolás alatt nem álló, cégjegyzékbe bejegyzett adózót vagy áfa-regisztrált adóalanyt, amely esetében a következő feltételek legalább valamelyike fennáll:¹²

¹¹Art. 157. §

¹² Art. 157. § (1) bekezdés

1. szerepel a nagy összegű adóhiánnyal rendelkező adózók közzétételi listáján,
2. szerepel a nagy összegű adó tartozással rendelkező adózók közzétételi listáján,
3. szerepel a be nem jelentett foglalkoztatottat foglalkoztató adózók közzétételi listáján,
4. egy éven belül az állami adó- és vámhatóság ismételt üzletlezárás intézkedést alkalmazott vele szemben,
5. kényszertörlési eljárás alatt áll,
6. a tárgyévben és az azt megelőző öt évben az állami adó- és vámhatóság által az adózó terhére megállapított összes adókülönbözlet meghaladja az adózó tárgyévre megállapított adóteljesítményének hetven százalékát azzal, hogy az adózó terhére megállapított összes adókülönbözletet csökkenteni kell a tárgyévben és az azt megelőző öt évben az állami adó- és vámhatóság által az adózó javára megállapított összes adókülönbözlettel,
7. a terhére az állami adó- és vámhatóság által kiszabott, a tárgyévet megelőző két évben esedékessé vált mulasztási bírság - ideértve a jövedéki bírságot is - összege meghaladja az adózó tárgyévre megállapított adóteljesítményének hetven százalékát,
8. székhelye székhelyszolgáltatóhoz van bejegyezve, és az adóigazgatási eljárás akadályozása miatt véglegessé vált döntésben eljárási bírságot szabtak ki terhére a tárgyévben vagy az azt megelőző három évben.

A nagy összegű adóhiánnyal rendelkező adózók közzétételére akkor kerülhet sor, ha az adóhiány megállapításáról szóló végleges határozatban meghatározott fizetési határidőig, azaz az esedékességig – a határozat véglegessé válásától számított 15 napon belül – az adózó nem fizeti meg a tartozását.

Amennyiben tehát az adózó a határozatban előírt fizetési kötelezettségének a határozatban megállapított határidőben nem tesz eleget, és a határozat bírósági felülvizsgálatát nem kezdeményezi, a nagy összegű adóhiánnyal rendelkező adózók listáján történő közzététel törvényi feltételei fennállnak, függetlenül attól, hogy az adózó egy későbbi időpontban már teljesítette fizetési kötelezettségét.

Kockázatos továbbá az a csoportos adóalany, melynek legalább egy tagja kockázatosnak minősül.¹³

A kockázatos adózói minősítés az 1-2. és 4. valamint 6-7. pontok esetében a minősítés hatályának beálltától számított egy évig, az 5. pont alatti feltétel esetében pedig a kényszertörlési eljárás időtartama alatt áll fenn. A 3. pontban meghatározott esetben a kockázatos minősítés azon időpontig áll fenn, amíg az adózó a be nem jelentett foglalkoztatottat foglalkoztató adózók közzétételi listáján szerepel.¹⁴

A NAV a kockázatos minősítést a következő negyedéves minősítéskor megszünteti, ha az adóhiányt, valamint az ahhoz kapcsolódó bírságot és pótlékot, illetve adó tartozást – melyre tekintettel a nagy összegű adóhiánnyal rendelkező, illetve nagy összegű adó tartozással rendelkező adózók közzétételi listáján szerepel – az adózó megfizette, és nem áll fenn más, e minősítést kiváltó ok.¹⁵

¹³ Art. 157. § (4) bekezdés

¹⁴ Az Art. 274/B. § (3) és (4) bekezdése alapján az egyes adótörvények uniós kötelezettségekhez kapcsolódó, valamint egyes törvények adóigazgatási tárgyú módosításáról szóló 2018. évi LXXXII. törvénnyel megállapított 157. § (2) bekezdését első alkalommal a 2018. negyedik negyedévet követő minősítés tekintetében kell alkalmazni. A 2018. évi LXXXII. törvény hatálybalépése napján megszűnik a kockázatos adózói minősítése annak az adózónak, amelyet az állami adóhatóság a be nem jelentett foglalkoztatottat foglalkoztató adózók közzétételi listáján való szereplés miatt a törvény hatálybalépése napját megelőzően minősített kockázatos adózónak, és a törvény hatálybalépése napján nem szerepel a be nem jelentett foglalkoztatottat foglalkoztató adózók közzétételi listáján.

¹⁵ Art. 157. § (3)

Ha az adózó a 8. pont alapján minősül kockázatos adózónak, úgy a kockázatos minőség az általános szabályok szerint (a minősítés hónapját követő hónap első napjától), azaz a minősítés hatályának beálltától számítandó. A 8. pont alapján kockázatosnak minősült adózó minősítése azon negyedévet érintő minősítési eljárást követően szűnik meg, amely negyedév utolsó napján fennálló adatok alapulvételével megállapításra kerül, hogy a 8. pontban ismertetett feltétel már nem áll fenn.

A minősítés jogkövetkezményeit nem kell alkalmazni, ha az adózó felszámolási, végelszámolási eljárás hatálya alatt áll. Ha az eljárás az adózó jogutód nélküli megszüntetése nélkül (azaz az ügyfél továbbműködésével) zárul, az adózó kockázatos minősítésének jogkövetkezményeit ismét alkalmazni kell azzal, hogy az egyéves időtartamba a felszámolás, illetve végelszámolás ideje nem számít bele.¹⁶

Értesítés a minősítés eredményéről¹⁷

Az első minősítés eredményéről a NAV az adózót elektronikusan értesíti. Amennyiben a minősítésben változás nem következik be, a NAV az értesítést mellőzi. Az eBEV portálon is lekérdezhető a minősítés eredménye és az azt megalapozó feltételeknek történő megfelelés is. A kizárólag elektronikusan teljesíthető bevallások (összesítő jelentés, összesítő nyilatkozat) benyújtására, elektronikus kapcsolattartásra nem kötelezett, illetve elektronikus kapcsolattartásra szolgáló elérhetőséggel (ügyfélkapuval, cégkapuval) nem rendelkező adózók nem értesülnek a minősítés eredményéről, ezért az elektronikus elérhetőség biztosítása mindenképpen javasolt.

Ha a minősített adózónak a NAV-nál nyilvántartott olyan állandó meghatalmazottja, megbízottja van, akinek képviseleti joga alapján az értesítés megküldhető és a meghatalmazott rendelkezik elektronikus kapcsolattartásra szolgáló elérhetőséggel (ügyfélkapuval vagy cégkapuval) a NAV az értesítést neki küldi meg.

Kifogás a minősítéssel szemben

Ha az adózó vitatja minősítését, akkor a minősítéstől vagy annak elmaradásától számított kilencven napon belül, a rá irányadó kapcsolattartási módon¹⁸ kifogást nyújthat be. A határidő elmulasztása esetén igazolási kérelemnek helye nincs. Ha a NAV a kifogásnak helyt ad, határozathozatal nélkül a kifogásnak megfelelően módosítja a minősítést, és erről az adózót elektronikusan értesíti. A NAV a kifogás elutasításáról határozatban rendelkezik.¹⁹

Minősítés jogutódlás esetén²⁰

Amennyiben az adózó jogutódlással jött létre, úgy a korábban a jogelődje (illetve jogelődjei) részére megállapított minősítés is jelentőséggel bír saját minősítésének meghatározása szempontjából.

Az adóhatóság a jogutódnál a jogutódlást megelőző időszakra vonatkozó törvényi feltételek fennállását a jogelőd adózó előéletére kiterjedően, a jogelőd magatartását is értékelve vizsgálja.²¹

Az Art. rendelkezései alapján

¹⁶ Art. 157. § (2) bekezdése

¹⁷ Art. 150. §

¹⁸ Az adóigazgatási rendtartásról szóló 2017. évi CLI. törvény (Air.) 36. §

¹⁹ Art. 152. §

²⁰ Art. 151. §

²¹ Air. 12. § (2) bekezdés

- a) *összeolvadás*, illetve *beolvadás* esetén a jogutód abban az esetben minősül megbízható adózónak, ha az összeolvadáskor, illetve a beolvadáskor saját maga és valamennyi jogelőd megbízható adózónak minősült. Ha a jogutód vagy valamelyik jogelőd az összeolvadáskor, illetve a beolvadáskor kockázatos adózónak minősült, a jogutód szintén kockázatos adózónak minősül.
- b) *különválás*, *kiválás*, illetve *átalakulás* esetén a jogutód megtartja a jogelőd minősítését.

Felhívjuk szíves figyelmüket arra, hogy ha a jogutód a jogelőd adózó kockázatos minősítése miatt válik kockázatos adózóvá, úgy a kockázatos adózói minősítés egyéves időtartamát a jogelőd kockázatos adózóvá minősítésének kezdő időpontjától kell számítani.

A minősítéshez kapcsolódó jogkövetkezmények

Az Art. 154-156. illetve 158-161. §-ai alapján a NAV a minősítés eredményétől függően különböző jogkövetkezményeket alkalmaz a minősített adózókkal szemben.

A megbízható adózók alapvetően jogkövető magatartást tanúsítanak, adókötelezettségeiket teljesítik. A törvény ezen adózók részére kedvezményeket biztosít. Ezzel szemben a kockázatos adózók működése kimutathatóan sérti az adójogszabályokat, ezért ezekre az adózókra szigorúbb szabályok vonatkoznak.

A megbízható minősítés előnyei (Art. 154-156. §)

A megbízható minősítés jogkövetkezményeinek célja kedvezmények nyújtása azoknak, akik adókötelezettségeiket határidőben teljesítették, és nem állnak vagy álltak olyan eljárás alatt, amely veszélyeztetheti az Art. vagy az anyagi adójogszabályok szerinti kötelezettségeik teljesítését. A megbízható minősítéshez kapcsolódó előnyök:

1. A NAV által végzett **ellenőrzés időtartama** nem haladhatja meg a 180 napot, ha az adózó ezen időtartamon belül folyamatosan megbízható adózónak minősül.

Nem alkalmazható ugyanakkor ez a kedvezmény, ha az adózó az ellenőrzést akadályozó módon nem tesz eleget az együttműködési kötelezettségének. Ilyennek minősül különösen, ha az adózó az ellenőrzés időtartama alatt az állami adó- és vámhatóság számára nem elérhető, az ellenőrzés 180 napon belüli lezárását biztosító időpontban az iratait nem bocsátja teljes körűen a NAV rendelkezésére.

2. **Csökkentett mulasztási bírság:**

A kiszabható mulasztási bírság felső határa, ha az adózó a jogszabálysértés elkövetésének időpontjában vagy a jogszabálysértés feltárásának (jegyzőkönyvezésének) időpontjában megbízható adózónak minősült, az egyébként kiszabható mulasztási bírság felső határának az ötven százaléka, a rögzített bírságösszeg vagy bírságmérték esetén a bírság mértéke az egyébként irányadó bírság ötven százaléka.

Azaz azon kötelezettségszegések esetén, ahol a nem természetes személy adózó például 500 000 Ft összegű mulasztási bírsággal lenne sújtható, a megbízható adózó esetében a bírság maximális felső határa 250 000 Ft lehet. Az előzőekben rögzített rendelkezések természetesen azon esetekre is vonatkoznak, ahol a mulasztási bírság felső határát százalékos mértékben rögzíti a jogalkotó, így az EKAER bejelentési kötelezettséghez kapcsolódó jogszabályi rendelkezések megsértéséből fakadó mulasztási bírság felső határa a valótlan vagy hiányos

adattartalmú bejelentéssel érintett, illetve a bejelenteni elmulasztott, vagy ténylegesen nem fuvarozott áru értékének 40 %-a helyett, a 20 %-a lehet maximálisan.

3. Csökkentett adóbírság:

Az adóbírság felső határa, ha az adózó az adóellenőrzés alá vont adómegállapítási időszak egészében vagy az adóellenőrzés megállapításairól szóló jegyzőkönyv keltének időpontjában megbízható adózónak minősült, az általános szabályok szerint kiszabható adóbírság felső határának 50 %-a, azaz az adóhiány 25 %-a, az általános 50 %-os mérték helyett.

4. Automatikus fizetési könnyítés biztosítása:

A megbízható adózók részére nyitva áll az a lehetőség, hogy – ha az erre irányuló kérelem elbírálása időpontjában – a kérelmező nettó módon számított adó tartozása nem haladja meg a 1,5 millió forintot, a tartozásra évente egy alkalommal 12 havi pótlékmentes fizetési könnyítést kérjen. A kérelem alapján az állami adó- és vámhatóság – az Art. 198. § (1) és (2) bekezdésében foglalt feltételek vizsgálata nélkül – pótlékmentes automatikus fizetési könnyítést engedélyez. A megbízható adózó részletfizetés mellett vagy helyett fizetési halasztást is kérhet. Felhívjuk a figyelmet arra, hogy az automatikus részletfizetés lehetősége nem terjed ki az Art. 198. § (3) bekezdésében meghatározott tartozásokra, továbbá, hogy a részletek befizetésének elmaradása esetén a kedvezmény érvényét veszti, és a tartozás egy összegben esedékessé válik, melyhez kapcsolódóan az eredeti esedékességtől késedelmi pótlék kerül felszámításra.

A kérelem elektronikus úton nyújtható be, az eljárás illetékmentes.

A kérelemben foglaltakról az állami adó- és vámhatóság a beérkezésétől számított 15 napon belül határozattal dönt, melyet elektronikus úton kézbesít.

Amennyiben a megbízható adózó az automatikus fizetési könnyítés feltételeinek nem felel meg, úgy kérelmét az állami adó- és vámhatóság az általános szabályok szerint bírálja el.

5. Kiutalási határidők csökkenése:

A megbízható adózó - ide nem értve a nyilvánosan működő részvénytársaságot - által visszaigényelt általános forgalmi adót a NAV az Art. 64. § (1) bekezdése szerinti esetben 30 napon belül utalja ki.

A megbízható nyilvánosan működő részvénytársaság által visszaigényelt általános forgalmi adót az állami adó- és vámhatóság 20 napon belül utalja ki.²²

A kockázatos minősítés hátrányai (Art. 158-161. §)

A kockázatos minősítés jogkövetkezményinek célja, hogy a NAV fokozott figyelemmel kísérhesse az e körbe tartozó ügyfeleket, illetve, hogy a hibák, mulasztások kiküszöbölésére felhívja az ügyfelek figyelmét. A kockázatos minősítés hátrányai:

1. Hosszabb kiutalási határidő:

²² Art. 154. § (3)-(4) bekezdés

Az általános forgalmi adó kiutalásának határideje kockázatos adózó esetén 75 nap és nem alkalmazhatók az áfa kiutalására az Art. 64. § (3) bekezdésében foglalt kedvezőbb határidők.

2. Hosszabb ellenőrzési határidő:

Kockázatos adózók esetén az általános ellenőrzési határidők 60 nappal meghosszabbodnak abban az esetben, ha az adózó az ellenőrzés alá vont időszakban, illetve annak egy részében, vagy az ellenőrzés időtartama alatt, illetve annak egy részében kockázatos adózónak minősül.

3. Emelt összegű késedelmi pótlék:

A késedelmi pótlék megállapítása időpontjában kockázatosnak minősülő adózó esetén az állami adó- és vámhatóság által az adóellenőrzés során feltárt adókülönbözlet után felszámított késedelmi pótlék mértéke minden naptári nap után az általános szabályok alapján számított késedelmi pótlék százötven százalékának háromszázhatvanötöd része.

4. A késedelmi pótlék megállapításának rögzített kezdő időpontja:

A késedelmi pótlék megállapítása időpontjában kockázatosnak minősülő adózónál a terhére adóhiányt megállapító határozatban a NAV nem állapíthat meg későbbi időpontot a pótlékfizetés kezdő napjaként, mint az adó esedékességének, illetve a költségvetési támogatás igénybevételenek a napja, azaz nincs lehetőség a késedelmi pótlék összegének méltányossági alapú mérséklésére.

5. Adóbírsággal és mulasztási bírsággal kapcsolatos jogkövetkezmények: (kiszabás, bírságmérték)

Ha az adózó a jogszabálysértés elkövetésének időpontjában vagy a jogszabálysértés feltárásának, illetve az adóhiány megállapításának (jegyzőkönyvezésének) időpontjában kockázatos adózónak minősült, az adóbírság és mulasztási bírság kiszabása **nem mellőzhető**.

A kiszabható adó- és mulasztási bírság **legkisebb mértéke** az egyébként kiszabható bírság felső határának az 30 %-a. A **rögzített bírságösszeg** vagy **bírságmérték** esetén a bírság mértéke az egyébként irányadó bírság 130 %-a.

Ha az adózó a jogszabálysértés elkövetésének időpontjában vagy a mulasztás feltárásának (jegyzőkönyvezésének) időpontjában kockázatos adózónak minősült, a kiszabható **mulasztási bírság felső határa** az általános szabályok szerint kiszabható mulasztási bírság felső határának 150 %-a.

Azaz például azon kötelezettségzegések esetén, ahol a nem természetes személy adózó 500.000. Ft összegű mulasztási bírsággal lenne sújtható, a bírság felső határa a kockázatos adózó esetében 750.000 Ft, míg az EKAER bejelentési kötelezettséghez kapcsolódó jogszabályi rendelkezések megsértéséből fakadó mulasztási bírság felső határa a valótlan vagy hiányos adattartalmú bejelentéssel érintett, illetve a bejelenteni elmulasztott, vagy ténylegesen nem fuvarozott áru értékének 40 %-a helyett, a 60 %-a lehet maximálisan.

Az eltérő minősítések „ütközése” a bírság kiszabásakor (Art. 162. §)

Ha az Art. 155. § (1)-(2) bekezdése és a 161. § alapján egyidejűleg kellene alkalmazni megbízható és kockázatos minősítésre vonatkozó szabályt is, a bírságot e rendelkezések figyelmen kívül hagyásával kell kiszabni. Ebben az esetben tehát az ügyfelekre az általános bírságszabályokat kell alkalmazni.

Ilyen eset lehet az, amikor az adózó a jogszabálysértés időpontjában például megbízható adózónak minősült – és ennek alapján a mulasztási bírság felső határa az általános szabályok szerint kiszabható bírság 50%-a lenne – azonban a jogszabálysértés feltárásának időpontjában ugyanezen adózó már kockázatos minősítés alatt áll – és így a terhére kiszabható a mulasztási bírság minimuma az általános bírságmérték 30%-a, legnagyobb mértéke pedig az általános bírságmérték 150%-a lenne.

Ilyen esetekben tehát az általános bírságszabályok kerülnek alkalmazásra.

Megbízható adózók közzététele

Az állami adó- és vámhatóság az Art. 261. §-a alapján honlapján közzéteszi a minősítési eljárásban megbízható adózónak minősített adózók nevét, adószámát.

Az adózói minősítéssel kapcsolatos jogszabályok: az Art. 150-162. §-ai és 261. §-a, valamint az adóigazgatási rendtartásról szóló 2017. évi CLI. törvény 12. § (2) bekezdése.

Nemzeti Adó- és Vámhivatal